

Jaarverslag 2021

Cultuurkwadraat = kunst & cultuur in meervoud | van & voor iedereen

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Bestuursverslag	4
3. Verslag raad van toezicht	12

1. Introductie

Hierbij treft u het jaarverslag en de jaarrekening van stichting Cultuurkwadraat over 2021.

Dit is de eerste jaarverslaglegging van Cultuurkwadraat, waarbij de volledige jaarrekening integraal is gecontroleerd door een accountant. In de afgelopen jaren werd een jaarrekening uitgebracht, gebaseerd op controles van onderscheiden projectadministraties van Cultuurkwadraat.

Gelet op de toenemende omvang van de financiële administratie hebben bestuur en raad van toezicht er voor gekozen vanaf nu de volledige jaarrekening te laten controleren. Aan deze jaarrekening is dit jaar dan ook voor het eerst een controleverklaring van een accountant toegevoegd.

De werkzaamheden van Cultuurkwadraat zijn, sinds de oprichting van de stichting in 2017, van één project uitgebreid naar zes projecten en regelingen. En de komende jaren zal deze groei zich nog gestaag voortzetten. Cultuurkwadraat ontwikkelt zich in toenemende mate als steunorganisatie op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie voor de Provincie Zeeland, maar heeft daarnaast voor enkele regelingen ook een werkrelatie met alle 13 Zeeuwse gemeenten. Cultuurkwadraat maakt deel uit van de Raad van 12, het landelijk samenwerkingsverband van provinciale steuninstellingen op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie en is Zeeuwse contactorganisatie voor het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst en het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Om beter voorbereid te zijn op de ontwikkelingen in de komende jaren, zijn in november 2021 de statuten van de stichting aangepast en wordt sindsdien gewerkt aan een vernieuwde positionering van Cultuurkwadraat binnen cultuursector, onderwijs en sociaal domein in Zeeland. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de belangrijkste regionale uitvoeringpartners van Cultuurkwadraat:

KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren en Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen). In het bestuursverslag wordt hier kort op ingegaan. De resultaten van deze nieuwe opzet zullen in het jaarverslag 2022 worden gerapporteerd.

In de voorgaande jaren werd het jaarverslag tevens verspreid onder relaties en geplaatst op de website. Dit jaar is ervoor gekozen om een verkorte publieksversie samen te stellen, vanuit daarvoor meer geëigende en eigentijdse vormen. Die publieksversie, in (minder) woord en (meer) beeld en geluid, verschijnt aansluitend op de vaststelling van dit jaarverslag en de jaarrekening door bestuur en goedkeuring door de raad van toezicht. Aan de publieksversie zal een link worden gekoppeld naar het volledige jaarverslag.

april 2022, Cultuurkwadraat

2. Bestuursverslag

Het jaar 2021 was het vijfde uitvoeringsjaar van stichting Cultuurkwadraat en tevens een zeer productief jaar, ondanks dat ook op onze projecten de coronabeperkingen van grote invloed waren. Ik neem de projecten in vogelvlucht door en benoem de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen.

Cultuureducatie met Kwaliteit

Op 25 februari vond de Zeeuwse Inspiratiedag Cultuuronderwijs #2 plaats. Met meer dan 100 deelnemers volgden we online de boeiende keynote van dr. Jeroen Lutters over Art-Based Learning. Hij gaf overtuigend aan hoe hard we creativiteit nodig hebben voor het oplossen van grote, complexe problemen (“wicked problems”), zoals de coronapandemie. Creativiteit is de kerncompetentie voor de tijd waarin we nu leven. Daaraan moet je van jongs af aan werken, betoogde Lutters. Cultuuronderwijs kan daaraan bijdragen. Dat vraagt om inzicht in wat ‘creativiteit’ precies is.

Dit sloot mooi aan de presentatie van de publicatie ‘Toekomst voor cultuuronderwijs’, waarvan ik die dag het eerste exemplaar mocht overhandigen aan gedeputeerde voor cultuur Anita Pijpelink. De publicatie bevatte een samenvatting van de resultaten van het evaluatieonderzoek van de periode Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 (CmK2), aangevuld met interviews met belangrijke stakeholders. De Inspiratiedag Cultuuronderwijs sloot de periode CmK2 af en luidde het begin van de periode CmK3 (2021-2024) in. Samen met de uitvoeringpartners KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren, Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen en Toonbeeld gaat Cultuurkwadraat als penvoerder deze jaren “Bouwen aan het Zeeuwse atelier voor de verwondering”, zoals het projectplan voor CmK3 is genoemd.

Met ingang van deze periode doet ook de regio Zeeuws-Vlaanderen mee aan Cultuureducatie met Kwaliteit. Dat was niet het geval in de periodes 2013-2016 en 2017-2020.

Op 27 januari werd het kernteam CmK3 ingesteld vanuit de directies van KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren, Toonbeeld (de laatste mede namens Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen) en Cultuurkwadraat. Er werd een Overeenkomst voor Kosten voor Gemene Rekening bij de uitvoering van CmK3 voorbereid, welke in april door alle betrokken directies werd ondertekend.

In februari werden in de drie cultuureducatieve regio’s concepten opgesteld voor regionale invulling van de vier programmalijnen uit het projectplan ‘Bouwen aan het Zeeuwse atelier voor de verwondering’ in 2021 en de daaronder genoemde activiteiten (programmalijn 1) en bouwstenen (programmalijnen 2 en 3). Op basis daarvan werd het werkplan CmK3-2021 opgesteld, dat op 9 maart 2021 door het CmK-kernteam werd vastgesteld.

Helaas bleek het draagvlak voor de regeling bij aanvang van CmK3 nog steeds niet erg hoog bij de bestuurders van de Zeeuws-Vlaamse onderwijskoepels voor primair onderwijs. Dit, gecombineerd met onduidelijkheid tussen de Zeeuws-Vlaamse uitvoeringpartners onderling over de invulling van het regionale werkplan, maakte dat er gedurende 2021 veel stagnatie optrad binnen de beoogde uitvoering. Eind 2021 hebben er, onder leiding van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten en met medewerking van Cultuurkwadraat, besprekingen plaatsgevonden om de impasse te doorbreken. De verwachting is dat voorjaar 2022 het beoogde werkplan op hoofdlijnen alsnog opgepakt kan worden.

In de regio Walcheren wist Kunsteducatie Walcheren gelukkig de draad vanuit de periode CmK2 weer direct op te pakken en uitvoering te geven aan het werkplan 2021. In de Oosterschelderegio kwam de uitvoering aanvankelijk wat traag op gang. Hier trad een nieuw team adviseurs aan dat tijd nodig had om binnen KCE alle werkzaamheden naar een nieuwe structuur in te richten en kennismakingsbezoeken met de scholen in te plannen. Maar in het nieuwe schooljaar 2021-2022 is ook in deze regio de uitvoering goed op gang gekomen. Daarnaast heeft uitvoering van CmK3 in alle drie de regio's in 2021 de nodige hinder ondervonden van alle coronabeperkingen in het onderwijs en de cultuursector.

Al met al vonden er Zeeland breed al wel de nodige informatie- en inspiratiebijeenkomsten plaats, vonden er op tal van scholen visie- en ambitiegesprekken plaats, gevolgd door een inschrijving bij Evi, de digitale tool waarmee scholen inzicht krijgen in waar ze staan met hun cultuuronderwijs, waar ze naartoe willen en hoe ze dat kunnen aanpakken. In de Oosterschelderegio vonden informatiebijeenkomsten en visie-/ambitiegesprekken plaats op 23 scholen, in Walcheren op 33 scholen en in Zeeuws-Vlaanderen op 11 scholen. Er vonden diverse trainingen plaats: 2x een training 'Intern Cultuur Coördinator' (tezamen 11 deelnemers), 'Art-Based Learning' (7 deelnemers), 'Kunstprofessional in de Klas' (7 deelnemers) en 'Procesgericht werken met culturele competenties' (5 deelnemers), evenals bijeenkomsten van een Professionele Leergemeenschap rondom cultuuronderwijs plaats. Ook werd een training Enquiry Based Learning (kunstbeschouwen in de klas) bij de pabo van HZ University of Applied Sciences verzorgd (24 deelnemers). En in samenwerking met Erfgoed Zeeland werd de training 'Wijzer met Erfgoededucatie' (14 deelnemers) aangeboden.

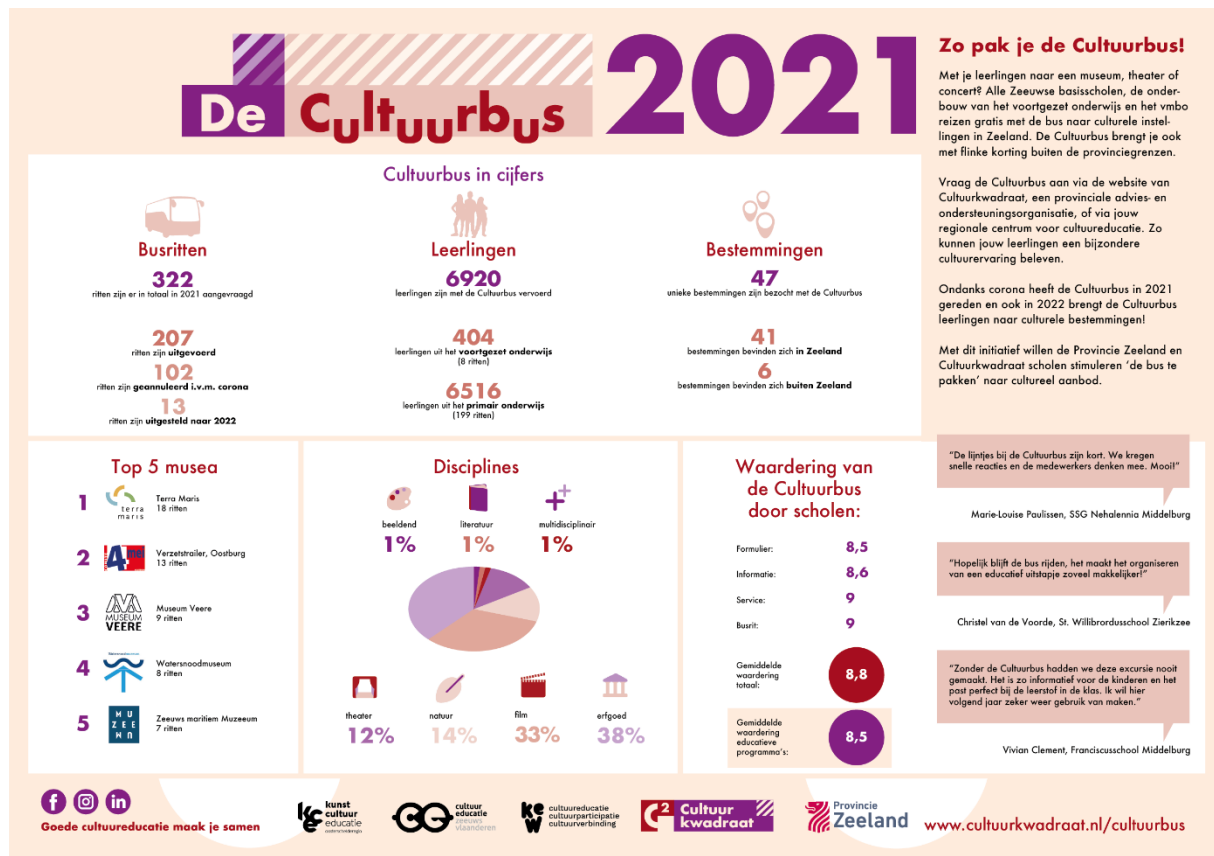
Er werden gedurende het jaar 2021 8 Nieuwsbrieven van Cultuurkwadraat uitgegeven. CmK3 nam hierin een belangrijke positie in, maar ook werd aandacht besteed aan diverse ontwikkelingen in de cultuureducatie.

De Cultuurbus

De Cultuurbus (Regeling Busvervoer cultuurbezoek PO, onderbouw VO/VMBO in Zeeland 2019-2022) reed in 2021 207x door Zeeland om in totaal 6.920 leerlingen naar een culturele bestemming te vervoeren. 98% van de busritten had een bestemming binnen Zeeland en 2% buiten Zeeland. In totaal werden er 322 busritten aangevraagd. Van de 115 aangevraagde, maar vanwege coronabeperkingen niet uitgevoerde busritten, zijn er 13 doorgeschoven naar 2022 en 102 uiteindelijk geannuleerd. Van de 6.920 vervoerde leerlingen ging het om 6.516 uit het primair onderwijs en 404 uit het voortgezet onderwijs.

De Top 5 van bestemmingen betrof: 1. Podium 't Beest in Goes (Film by the Sea); 2 en 3. CineCity in Vlissingen (Film by the Sea) en Museum Terra Maris in Oostkapelle; 4. Filmtheater FiZi in Zierikzee (Film by the Sea); 5. Trailer Verzetsmuseum bij de St. Eligiuskerk in Oostburg. Verdeeld over de disciplines van cultuureducatie had 38% van de busritten erfgoed als bestemming, 33% had een filmtheater als bestemming, 12% had een theater als bestemming en 1% een multidisciplinaire bestemming, evenals 1% een locatie voor beeldende kunst. Daarnaast had 14% van de busritten een natuureducatieve bestemming.

De Cultuurbus lijkt, ook onder de beperkende omstandigheden van 2021, definitief zijn positie binnen de cultuureducatieve infrastructuur in Zeeland te hebben ingenomen. Dit signaal is in de provinciale politiek opgepakt en najaar 2021 is er vanuit het coalitieoverleg een vraag aan gedeputeerde staten gesteld te onderzoeken of en op welke wijze de periode van deze regeling verlengd kan worden. De uitkomst hiervan wordt voorjaar 2022 verwacht. De subsidie heeft een looptijd tot en met schooljaar 2022-2023 (31 juli 2023).

Reizen in de Tijd door Zeeland

Op 26 januari ging dit driejarig project (2021-2023) van start tijdens een onlinebijeenkomst met 35 deelnemers. Reizen in de Tijd door Zeeland is een initiatief van Cultuurkwadraat en Erfgoed Zeeland, in samenwerking met de regionale centra voor cultuureducatie, KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren en Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen. Belangrijk doel van dit project is om een doorgaande leerlijn erfgoededucatie te ontwikkelen aan de hand van 11 thema's, in co-creatie van Zeeuwse musea en scholen voor primair en speciaal onderwijs. Door coronamaatregelen kon slechts heel beperkt in het eerste halfjaar van 2021 uitvoering aan het project worden gegeven, zowel vanuit het onderwijs als vanuit de participerende musea. Vanaf het nieuwe schooljaar 2021-2022 kon gelukkig een inhaalslag worden gemaakt en werkten ontwikkelingsteams 10 bezoeken uit.

Participerende musea in 2021 waren het Bevrijdingsmuseum Zeeland in Nieuwdorp, Industrieel Museum Zeeland in Sas van Gent, Watersnoodmuseum in Ouwkerk, Zeeuws Museum in Middelburg en Zeeuws maritiem muZEEum in Vlissingen.

Participerende scholen waren de Archipelscholen Het Talent (Middelburg) en De Ravenstein (Vlissingen), Elevantioschool Laureyn (Philippine), Radarscholen Jan Wouter van den Doel (Zierikzee) en Onder de Wieken (Burgh-Haamstede) en Ozeoschool De Regenboog-Wingerd (Terneuzen).

Najaar 2021 startte de werving van nieuwe musea om in 2022 te gaan deelnemen. Op 22 november werd daartoe vanuit het Zeeuws maritiem muZEEum een online informatiebijeenkomst belegd. Hieraan namen 33 medewerkers van de musea deel. Het leidde uiteindelijk tot de aanmelding van 8 nieuwe musea voor 2022. Eind 2021 startten de voorbereidingen van de bijeenkomst in januari 2022 ter presentatie van de eerste in Zeeland ontwikkelde bezoeken en plaatsing hiervan op de landelijke website.

Tweede doel van Reizen in de Tijd door Zeeland is om bij alle betrokken erfgoedinstellingen en scholen de deskundigheid omtrent erfgoededucatie te versterken. Najaar 2021 vond daartoe de training 'Wijzer met Erfgoededucatie' in Museum Het Warenhuis in Axel plaats, waaraan 14 educatie-medewerkers van musea uit Zeeuws-Vlaanderen en Tholen deelnamen (onderdeel van CmK3; zie pagina 5). In november vond op de 2 vanuit Walcheren participerende scholen de training 'Erfgoed: een klas vol spullen' plaats. Die training zal in 2022 bij de scholen uit de Oosterschelderegio en Zeeuws-Vlaanderen plaatsvinden. De trainingen werden verzorgd door Jolijn Rietbergen, coördinator ontwikkelteam van Reizen in de Tijd door Zeeland.

Voor Reizen in de Tijd door Zeeland werden in 2021 2 nieuwsbrieven uitgegeven.

Proeftuin Muziekeducatie Zeeland

Dit project ging met een online inspiratiesessie in september 2020 van start. Tussen 1 oktober 2020 en 1 mei 2021 konden scholen een actieplan bij Cultuurkwadraat indienen. In oktober 2021 is aan de Provincie Zeeland een tussentijdse rapportage gegeven: 58 scholen hebben een actieplan ingediend. In totaal nemen 8.348 leerlingen in Zeeland deel aan de Proeftuin Muziekeducatie. Dat kan nog gedurende het gehele schooljaar 2021-2022 worden gedaan. Daarvoor is met de tussentijdse rapportage uitstel van de projectperiode (eveneens vanwege coronabeperkingen) aangevraagd bij en verkregen van de Provincie Zeeland. Met het aantal ingediende aanvragen werd in alle regio's het budgetplafond bereikt. Scholen die nog willen instromen of vanuit de Proeftuin verder willen met muziekeducatie kunnen doorstromen naar CmK3. Voor de uitvoering van de Proeftuin Muziekeducatie werkt Cultuurkwadraat nauw samen met Muziekschool Zeeland, KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren en Toonbeeld.

Met de tussentijdse rapportage van het project in oktober 2021 is tevens een verzoek ingediend bij de Provincie Zeeland om binnen de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland de eerste stappen te zetten met de C2-academie, een platform voor deskundigheidsbevordering op het gebied van cultuureducatie in Zeeland. Eerste stap vanuit deze C2-academie is het beschikbaar stellen van budget voor deelname van Zeeuwse leerkrachten po aan de post-hbo Vakspecialist Muziek bij HZ University of Applied Sciences. Voorwaarde voor deelname is dat er door de betreffende leerkrachten wordt gewerkt aan een actieplan binnen de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland of een actieplan wordt ingediend in het kader van CmK3. Er werd voor 11 Zeeuwse leerkrachten een aanvraag ingediend en voor 8 door

Cultuurkwadraat toegekend voor deelname aan de opleiding Vakspecialist Muziek in het schooljaar 2021-2022. Voor schooljaar 2022-2023 zal Cultuurkwadraat dit aanbod herhalen.

Tweede uitvoeringsonderdeel van de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland voor 2022 betreft de inrichting van het Zeeuws Muziekdepot. Dit wordt verzorgd door Muziekschool Zeeland en Toonbeeld en valt buiten de coördinatie van Cultuurkwadraat. Wel zal Cultuurkwadraat in de tweede helft van 2022 een eindrapportage over het project met aanbevelingen voor verduurzaming opleveren en een accountantscontrole laten uitvoeren over de besteding van de middelen.

Samen in Zee - versterking cultuur in Zeeland

Begin 2021, midden in de periode van coronabeperkingen, werd Cultuurkwadraat door de Provincie Zeeland benaderd om begeleiding te gaan geven aan een nieuwe impulsregeling voor vernieuwing en versterking van de culturele sector in Zeeland, als gevolg van alle coronabeperkingen: Samen in Zee. Op 19 mei 2021 volgde de officiële aanvraag daartoe. De Provincie en de 13 Zeeuwse gemeenten hadden voor de eerste tender een budget samengesteld van € 450.000. Deze eerste tender werd op 11 juni opengesteld en op 23 juni gesloten. Cultuurkwadraat begeleidde in deze periode circa 40 geïnteresseerde organisaties en zelfstandige cultuurmakers, waarvan ongeveer de helft ook daadwerkelijk de aanvraag indiende. Aansluitend begeleidde Cultuurkwadraat de voor deze regeling ingestelde adviescommissie. Daarnaast verzorgde Cultuurkwadraat de publiciteit rondom de regeling.

Op 21 oktober 2021 maakte de Provincie Zeeland, na uitgebracht advies van de commissie, de uitkomst van de eerste tender bekend. Er waren 47 aanvragen ingediend, waarvan 10 toegekend. Hiermee was een bedrag gemoeid van ongeveer € 350.000. Aansluitend kondigde de Provincie een evaluatie van de eerste tender aan. Een tweede tender is voorzien voor in het voorjaar van 2022. Cultuurkwadraat zal ook deze tender begeleiden. Ook heeft de Provincie aangegeven dat er een bijeenkomst zal worden belegd voor uitwisseling van kennis en ervaringen vanuit de toegekende activiteiten van de eerste tender.

Filmconsulentschap Zeeland / Filmhub Zuid

In augustus 2021 werd Cultuurkwadraat benaderd door Filmtheater Natlab uit Eindhoven en Film by the Sea, respectievelijk penvoerder en Zeeuwse contactorganisatie van de Filmhub Zuid, knooppunt voor filmeducatie in Brabant, Limburg en Zeeland en één van de uitvoeringsorganisaties van het landelijke Netwerk Filmeducatie. Vanuit de Provincie Zeeland en Film by the Sea is Cultuurkwadraat verzocht om de uitvoering in Zeeland te coördineren.

In september 2021 werden met inzet van een adviseur van Kunsteducatie Walcheren al wel een aantal activiteiten ondernomen om de Filmhub bekendheid te geven in Zeeland. Aan een inspiratiebijeenkomst tijdens Film by the Sea op 15 september namen 10 cultuurprofessionals deel.

Maar tussen Natlab, Film by the Sea en Cultuurkwadraat kon nog niet de uiteindelijke modus worden gevonden waaronder de Filmhub zich komende jaren in Zeeland gaat manifesteren. Naar verwachting zal daar begin 2022 meer duidelijkheid over zijn.

Zeeuwse Waaier NPO

Geen specifiek project van Cultuurkwadraat, maar niet onbelangrijk om hier te benoemen:

In april werd Cultuurkwadraat vanuit de Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland benaderd om bij te dragen aan het ontwikkelen van een 'Zeeuwse Waaier NPO' voor het primair onderwijs. Later verbreedde het doelgebied zich naar ook de kinderopvang en het voortgezet onderwijs. De Zeeuwse Waaier biedt via zeeuwsewaaier.nl een overzicht van activiteiten en programma's, die onder meer kunnen worden ingezet voor sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van de leerlingen, met gelden vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Hiervoor zijn kunst- en cultuuractiviteiten goed inzetbaar. De regionale centra voor cultuureducatie KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren, Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen en Toonbeeld kunnen in overleg met de aanvragende school of kinderdagverblijf een aanbod op maat vormgeven en ontwikkelen.

Cultuurkwadraat werkte mee aan de ontwikkeling van de Zeeuwse Waaier en bemiddeling naar de cultuursector. Deze samenwerking met CPOZ legde de basis voor meer projecten, die in 2022 zullen worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Coördinatie en uitvoering

Coördinatieteam

De uitvoering van de hiervoor genoemde projecten en regelingen werd aangestuurd vanuit een coördinatieteam, bestaande uit Leo Adriaanse (directeur-bestuurder), Tessa Sonnemans (coördinator, vanuit Kunsteducatie Walcheren) en Iris Scherphof (medewerker communicatie, eveneens vanuit Kunsteducatie Walcheren).

Adviseurs

Cultuureducatie met Kwaliteit, Reizen in de Tijd door Zeeland en de Proeftuin Muziekeducatie worden uitgevoerd vanuit de regionale centra voor cultuureducatie KEW Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren en Toonbeeld (Zeeuws-Vlaanderen, in samenwerking met Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen). De in 2021 betrokken adviseurs waren: Eveline Cleiren (Kunsteducatie Walcheren), Tijl Clement (Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen), Sanny Ensing (Kunsteducatie Walcheren), Hester Jenkins (KCE Oosterschelderegio), Nynke van der Ploeg (Toonbeeld), Marjolein Polfliet (Toonbeeld), Tessa Sonnemans (Kunsteducatie Walcheren) en Aart van Stiphout (KCE Oosterschelderegio). Ook onder de adviseurs vond deskundigheidsbevordering plaats, middels deelname aan een icc-training (2), 'Art Based Learning' (1), 'Procesgericht werken met culturele competenties' (1) en 'Wijzer met Erfgoededucatie' (1.).

Voor de ontwikkeling van onderdelen van het projectplan 'Bouwen aan het Zeeuwse atelier voor de verwondering' (CmK3) was een ontwikkelteam van adviseurs uit de regionale centra operationeel. De voortgang van de uitvoering van projectplan en werkplan 2021 werd gemonitord vanuit een kernteam onder leiding van Leo Adriaanse (Cultuurkwadraat), bestaande uit de directeurs van de regionale centra: Nynke van der Ploeg (Toonbeeld) en Robert Vroegindewij (KCE Oosterschelderegio). Namens Kunsteducatie Walcheren neemt Tessa Sonnemans deel aan het

kernteam. Belangrijk besluit binnen het kernteam was de vaststelling van het werkplan 2021 op 9 maart 2021.

De voortgang van Reizen in de Tijd door Zeeland werd gemonitord vanuit een projectgroep, onder leiding van Leo Adriaanse (Cultuurkwadraat) en Daniëlle Otten (Erfgoed Zeeland). In de projectgroep zaten Eveline Cleiren (Kunsteducatie Walcheren), Tijn Clement (Cultuureducatie Zeeuws-Vlaanderen), Hester Jenkins (KCE Oosterschelderegio) en namens het ontwikkelteam Jolijn Rietbergen. De ontwikkeling van de bezoeken (co-creatie musea en scholen) werd begeleid door een ontwikkelteam, bestaande uit Anne van Hekke, Eva Luijkx en Jolijn Rietbergen.

De voortgang van de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland werd gemonitord vanuit een adviesgroep, bestaande uit Peter Heijkoop/Natasja Koole (Provincie Zeeland), Hester Jenkins (KCE Oosterschelderegio), Agnes de Jong (namens CPOZ), Tessa Sonnemans (Cultuurkwadraat en Kunsteducatie Walcheren), Marc Verschelden (Toonbeeld) en een stuurgroep, bestaande uit John Dane (HZ University of Applied Sciences), Peter Heijkoop/Natasja Koole (Provincie Zeeland), Agnes de Jong (namens CPOZ), Tessa Sonnemans (Cultuurkwadraat), Klaas Terlage (Pontes Scholengroep, namens VO) en Robert Vroegindewij (Muziekschool Zeeland).

De Filmhub Zuid (Zeeuwse aandeel) werd uitgevoerd vanuit Cultuurkwadraat (in samenwerking met Film by the Sea en Natlab). De betrokken adviseur was Melissa Vos (Kunsteducatie Walcheren).

Ondersteuning

De (financieel) administratieve ondersteuning van Cultuurkwadraat werd verricht door Jacolien Boonman (Kunsteducatie Walcheren, voor de financiële administratie), Wilma Veerman (Kunsteducatie Walcheren, voor de managementondersteuning van bestuurder en raad van toezicht) en Melissa Vos (Kunsteducatie Walcheren voor de Cultuurbus en kantoorondersteuning). Iris Scherphof (Kunsteducatie Walcheren) verzorgde de communicatie voor alle projecten en voor Cultuurkwadraat in het algemeen.

Cultuurkwadraat gaf in 2021 8 Nieuwsbrieven uit. CmK3 nam hierin een belangrijke positie in, maar ook werd aandacht besteed aan diverse ontwikkelingen in de cultuureducatie.

Voor het project Reizen in de Tijd door Zeeland werden 2 nieuwsbrieven uitgegeven.

Verkenning toekomst cultuureducatie in Zeeland

In het najaar van 2021 werkte Cultuurkwadraat mee aan het onderzoek naar de toekomstige structuur voor cultuureducatie in Zeeland dat Oeds Westerhof van bureau Common Ground Common Sense in opdracht van de Provincie Zeeland uitvoerde. In 2020 had de Provincie hiertoe al het rapport 'Over het Slootje!' uitgebracht. Het bestuur van Cultuurkwadraat onderkent de kernboodschap van het adviesrapport dat de cultuureducatie in Zeeland eenvoudiger en sterker kan. Voor het geschetste perspectief hoe dit zou kunnen, namelijk toewerken naar één organisatie, lijkt ons nog een lange weg te gaan in Zeeland. Drie regionale uitvoeringspartners van Cultuurkwadraat, KCE Oosterschelderegio, Kunsteducatie Walcheren en Toonbeeld hebben aangegeven, in samenspraak met Provincie Zeeland en de 13 Zeeuwse gemeenten, vooralsnog te willen uitgroeien tot dé drie regionale uitvoeringsorganisaties op het gebied van cultuureducatie en cultuurparticipatie, daarbij ondersteund door Cultuurkwadraat als provinciale advies- en ondersteuningsorganisatie.

Cultuurkwadraat onderschrijft deze visie. Kunst & cultuur nemen een belangrijke plek in de Zeeuwse samenleving in. Cultuureducatie en cultuurparticipatie bieden mogelijkheden om die samenleving op intrinsieke en creatieve wijze te ontdekken en beleven. Ze doen een beroep op ieders verbeeldingskracht. Ze inspireren en verrijken, maken nieuwsgierig en vaardig, zorgen voor diversiteit en voor verbinding, bevorderen de gezondheid en dragen bij aan maatschappelijke ontwikkeling op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid.

De visie van Cultuurkwadraat is dat die rol en betekenis van kunst & cultuur in Zeeland nog sterker kan worden ingezet. Hiermee sluit Cultuurkwadraat aan op de Ontwikkelagenda Cultuurveld 2022-2024 van de Provincie Zeeland. Met drie regionale uitvoeringspartners en één provinciale steuninstelling heeft Zeeland een eenvoudige en sterke infrastructuur voor zowel cultuureducatie als cultuurparticipatie. Cultuurkwadraat zal deze structuur, in samenwerking met de regionale uitvoeringspartners en in goede afstemming met Zeeuwse overheden, in 2022 nader vormgeven. Onze slogan daarbij: Cultuurkwadraat = kunst & cultuur in meervoud | van & voor iedereen.

Met het oog op de ontwikkelingen in de cultuureducatie en cultuurparticipatie, en met name de infrastructuur van deze werkterreinen, is Cultuurkwadraat vanaf het derde kwartaal 2021 gestart met een verduidelijking van de eigen positionering. Hierbij hoorde het aanpassen van de statuten. Dat vond plaats op 1 november 2021. De doelstelling van de stichting in de geactualiseerde statuten luidt: “De Stichting stelt zich ten doel om in de Zeeuwse samenleving bij een breed en pluriform publiek het belang van cultuurdeelname in algemene zin en meer specifiek het belang van fundering en verankering van cultuureducatie in het primair en voortgezet onderwijs en van cultuurparticipatie in het sociaal domein systematisch te bevorderen, en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.”

Governance Code Cultuur

Cultuurkwadraat speelt een belangrijke rol op het gebied van kunst en cultuur in het Zeeuwse onderwijs, sociaal domein en cultuurveld. Daarbij hoort goed, verantwoord en transparant bestuur. Raad van toezicht en bestuur van stichting Cultuurkwadraat onderschrijven daarom de drie gedragscodes van de cultuursector en passen de principes en aanbevelingen toe in de activiteiten van de organisatie en de verantwoording daarover: Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en Code Culturele Diversiteit. Cultuurkwadraat is aangemerkt als culturele Algemeen Nut Beogende Instelling. Op 20 mei werd een bestuursreglement vastgesteld, goedgekeurd door raad van toezicht op 31 mei. Stichting Cultuurkwadraat heeft geen personeel in dienst. Uitvoerend medewerkers zijn verbonden aan de regionale centra voor cultuureducatie of op freelance basis voor de organisatie werkzaam.

Tot slot

Als gebruikelijk sluit ik dit jaarverslag af met een dankwoord.

- We bedanken alle deelnemende scholen, culturele en maatschappelijke partners en regionale centra voor cultuureducatie in Zeeland.
- We bedanken Fonds voor Cultuurparticipatie, Provincie Zeeland en de 13 Zeeuwse gemeenten voor de financiële ondersteuning van Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024.

- We bedanken Fonds voor Cultuurparticipatie, Provincie Zeeland, Cultuurfonds Zeeland en gemeenten Middelburg en Vlissingen voor de financiële ondersteuning van Reizen in de Tijd door Zeeland.
- We bedanken Provincie Zeeland en ministerie van OCW voor de financiële ondersteuning van de Proeftuin Muziekeducatie Zeeland.
- We bedanken Provincie Zeeland voor de financiële ondersteuning van de Cultuurbus.
- We bedanken het Filmfonds voor de financiële ondersteuning van de Filmhub Zuid.

En uiteraard bedanken we Kunsteducatie Walcheren voor het beschikbaar stellen van kantoorruimte.

29 april 2022, L.C.M. Adriaanse MEd,
directeur-bestuurder

3. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht bestond gedurende het jaar 2021 uit:

Ir. K.G. Terlage (voorzitter), voorzitter college van bestuur Scholengroep Pontes

Drs. G.L. Meeuwisse, burgemeester van Noord-Beveland

Drs. M.M. van Vulpen, partner/senior adviseur Cultuur & Erfgoed bij adviesbureau BMC

Bestuur en raad van toezicht passen de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur toe. Ook streven zij de toepassing van de Fair Practice Code na. Rooster van aftreden en overzicht van (neven)functies van de raad van toezicht worden gepubliceerd op de website van Cultuurkwadraat.

De raad heeft in 2021 5 maal vergaderd. Alle vergaderingen vonden plaats via MS Teams vanwege corona. De gespreksonderwerpen die nadrukkelijk in de vergaderingen besproken werden zijn:

1. Opvolging van de afspraken met het Fonds voor Cultuurparticipatie, de Provincie Zeeland en de 13 Zeeuwse gemeenten in relatie tot de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit en dan met name de invloed van corona op de uitvoering van het projectplan.
2. In iedere vergadering is gesproken over het provinciale rapport 'Over het slootje' waarin de stand van zaken van de Zeeuwse cultuureducatie wordt beschreven. Met name de vraag wat voor duurzame ontwikkeling de Provincie voor ogen heeft met betrekking tot Cultuurkwadraat buiten het programma CmK is iedere vergadering besproken. Dit is en blijft onduidelijk en wordt door de raad van toezicht betreurd.
3. De samenwerking met de Zeeuwse uitvoeringsorganisaties voor cultuureducatie en hoe de samenwerking daarmee verbeterd zou kunnen worden.
4. De verschillende projecten waar Cultuurkwadraat namens de Provincie Zeeland penvoerder van is of de projectcoördinatie doet. Ook is meermaals besproken welk effect deze projecten hebben op de personele en financiële capaciteit van Cultuurkwadraat.
5. Een statutenwijziging voor Cultuurkwadraat die op 1 november 2021 is doorgevoerd.

Op 15 april vond een afstemmingsoverleg tussen de voorzitter van de raad, de bestuurder en de gedeputeerde voor cultuur plaats. Belangrijkste gespreksonderwerp was een uitwisseling van visies op een duurzame toekomst voor Cultuurkwadraat.

De raad keurde in zijn vergadering van 31 mei het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 goed. In juni 2020 werd een publieksversie van het jaarverslag op de website gepubliceerd.

De raad gaf in de vergadering van 31 mei goedkeuring aan het nieuwe bestuursreglement.

De raad gaf in de vergadering van 6 december goedkeuring aan het jaarplan 2022 en de begroting van Cultuurkwadraat voor 2022.

K.G. Terlage

voorzitter raad van toezicht

Vaststelling

Middelburg, 29 april 2022

Was getekend,
Middelburg, 23 mei 2022

bestuur,

L.C.M. Adriaanse MEd
directeur-bestuurder

Goedkeuring

Middelburg, 9 mei 2022

raad van toezicht,

Ir. K.G. Terlage,
voorzitter

Drs. G.L. Meeuwisse

Drs. M.M. Van Vulpen

Stichting Cultuurkwadraat
Kuiperspoort 12
4331 GS Middelburg
(0118) 414 928
info@cultuurkwadraat.nl
www.cultuurkwadraat.nl